

اخراج اجباری مهاجران افغان از ایران نقض آشکار حقوق بین الملل است

تاریخ: 6 جولای 2025

ما، مجمع مدافعان حقوق بشر با نگرانی عمیق و اندوه فراوان، روند رو به گسترش اخراج اجباری، غیراصولی و تحقیرآمیز مهاجران افغان از جمهوری اسلامی ایران را به طور جدی محکوم می‌کنیم.

در هفته‌های اخیر، هزاران تن از مهاجران افغان، از جمله زنان، کودکان، سالمندان، بیماران و جوانان، بدون رعایت حداقل موازین حقوقی و انسانی، از ایران اخراج شده یا در آستانه اخراج قرار دارند. این روند ناعادلانه در حالی ادامه دارد که بسیاری از این افراد دارای اسناد معتبر اقامت، پرونده‌های ثبت‌شده پناهندگی یا نیازمند حمایت بین‌المللی بوده‌اند.

این اخراج‌های شتابزده، همراه با نقض ساختاری و سیستماتیک حقوق انسانی مهاجران، جلوه‌هایی دردناک از یک بحران انسانی گسترده را نمایان ساخته است:

افسردگی شدید و گسترش یافته در میان جوانان، به ویژه دختران دانش‌آموز و دانشجوی، که ناگهان از حق تحصیل و آینده‌ای روشن محروم شده‌اند؛

فروپاشی روانی در میان زنان مهاجر، که در پی قطع پیوندهای اجتماعی، از دست رفتن امنیت و گسستن خانواده، در شدیدترین حالت آسیب‌پذیری قرار گرفته‌اند؛

محرومیت فزاینده از حقوق اساسی نظیر آموزش، درمان، امنیت شغلی، سرپناه و خدمات اولیه انسانی که کرامت انسانی آنان را به طور کامل نادیده گرفته و پیامدهای اجتماعی و روانی عمیق و پایدار در پی دارد.

گزارش‌های میدانی و مستقل همچنین حاکی از موارد متعدد زیر است:

بازداشت و اخراج مهاجران بدون اطلاع قبلی، در نیمه‌های شب یا حین کار و استراحت؛

جدایی اعضای خانواده و آسیب شدید روانی کودکان از این جدایی‌ها؛

مصادره یا از بین رفتن اموال شخصی مهاجران؛

رها شدن آنان در شرایط وخیم در مرزها، بدون غذا، آب، دارو یا سرپناه.

هشدار جدی

بسیاری از افراد اخراج‌شده یا در معرض اخراج، جزو گروه‌های در معرض خطر جدی آزار و پیگرد محسوب می‌شوند؛ از جمله: خبرنگاران و فعالان رسانه‌ای، زنان معترض به سیاست‌های سرکوبگرانه طالبان، فعالان مدنی و حقوق بشری، نظامیان و نیروهای امنیتی دولت پیشین و کارکنان نهادهای دولتی افغانستان. بر اساس موازین بین‌المللی، از جمله اصل مسلم "عدم بازگشت اجباری" (Non-refoulement)، بازگرداندن این افراد به سرزمینی که در آن با خطر جدی جان، آزادی یا امنیت مواجه‌اند، اکیداً ممنوع است و نقض آشکار تعهدات بین‌المللی تلقی می‌گردد.

خواستنه‌های ما:

ما ضمن ابراز همبستگی کامل با مهاجران آسیب‌دیده، خواهان اقدامات فوری، مؤثر و مشخص زیر هستیم:

1. توقف فوری و بدون قید و شرط اخراج‌های اجباری، غیرقانونی و فاقد فرآیند حقوقی؛
2. بررسی انفرادی و دقیق وضعیت حقوقی مهاجران و پناهجویان با تضمین حق دادرسی عادلانه؛
3. پاسخ‌گویی نهادهای ذی‌ربط در قبال نقض گسترده و مکرر حقوق بشر؛
4. جبران مادی و معنوی خسارات وارده و فراهم‌سازی بازگشت داوطلبانه، آگاهانه و امن؛
5. همکاری دولت ایران با نهادهای بین‌المللی جهت طراحی سیاست‌هایی انسانی، مدبرانه و مبتنی بر کرامت انسانی.

خطاب به جامعه جهانی:

ما از سازمان ملل متحد، نهادهای بین‌المللی مدافع حقوق بشر، دولت‌ها، رسانه‌های آزاد و وجدان‌های بیدار درخواست می‌کنیم که:

در برابر این بی‌عدالتی آشکار سکوت نکنند؛

صدای بی‌صدایان باشند؛

و با استفاده از ظرفیت‌های حقوقی، دیپلماتیک و رسانه‌ای، از وقوع یک فاجعه انسانی جلوگیری کنند.

سکوت در برابر رنج مهاجران، مشارکت در تداوم ظلم و بی‌عدالتی است.

مهاجرت جرم نیست، پناه آوردن، نشانه‌ی ضعف نیست، بلکه واکنشی انسانی به وضعیت ناامن است.

با احترام و امید به عدالت و حفظ کرامت انسانی،

مجمع مدافعان حقوق بشر (HRD+)